

40-022 Katowice
ul. Konstantego Damrota 16
tel: 32 251 80 40

fax: 32 251-55-54
e-mail: sekretariat@katowice.wios.gov.pl
www.gov.pl/web/wios-katowice

PROTOKÓŁ KONTROLI NR WIOS-KATOW 683/2022

Sygnatura protokołu	IN.VII.7023.544.2022.LK	
Podstawa do przeprowadzenia kontroli	art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070 z późn. zm.)	
Identyfikacja kontrolowanego zakładu		
Nazwa, adres	Gmina Gliwice, Zwycięstwa 21, 44-100 Gliwice, Gmina M. Gliwice (miejska), Powiat m. Gliwice	
Rodzaj działalności, rodzaje i liczba instalacji, kod działalności lub instalacji	Instalacje: brak	
Adres kontrolowanej działalności	Zwycięstwa 21, 44-100 Gliwice, Gmina M. Gliwice (miejska), Powiat m. Gliwice	
Osoba poinformowana o podjęciu kontroli	bez zapowiedzi	
Regon zakładu lub PESEL kontrolowanego, który nie posiada regonu (np. rolnicy indywidualni)	276255335	
Rodzaj kontrolowanego przedsiębiorcy zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców	Nie dotyczy	
Rejestracja		
Telefon/ fax.	(0-32) 231-30-42	(0-32) 231-27-25
Adres strony internetowej: email	www.gliwice.eu boi@um.gliwice.pl	
Posiadane certyfikaty ISO, EMAS	Nie dotyczy	
Przedstawiciel kontrolowanego	Imię i nazwisko Adam Neumann	Stanowisko Prezydent Miasta
Udzielający informacji: (imię, nazwisko, stanowisko)	Imię i nazwisko Roksana Burzak Mariusz Śpiewok	Stanowisko Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami UM Gliwice Zastępca Prezydenta Miasta Gliwice

Informacja o kontroli	
Data rozpoczęcia kontroli	22-09-2022
Data zakończenia kontroli	13-12-2022

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

amj SH Cer

Charakter kontroli	Problemowa
Typ kontroli	Pozaplanowa
Rodzaj kontroli	Interwencyjna
Data poprzedniej kontroli	20-12-2019
Okres objęty kontrolą	2022
Cel kontroli	30. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych. 58. Kontrole w zakresie przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia.
Cykl kontrolny	nie
Informacje zastrzeżone	nie

Przeprowadzający kontrolę, uczestniczący w kontroli			
Inspektor/inspektorzy upoważnieni do kontroli	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
	Łukasz Kuczmierzcyk	Główny specjalista	352/2022
Wykonujący pomiary i badania	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
	---	---	---
Osoby uczestniczące w kontroli	Dariusz Kuliński - pracownik Wydziału Gospodarowania Wodami UM Gliwice Adam Mruk - Kierownik Wydziału Kontroli Gospodarowania Wodami RZGW Gliwice		

1. Ustalenia kontroli

Kontrola w Gminie Gliwice została rozpoczęta w dniu 22.09.2022 r. w siedzibie Urzędu Miasta Gliwice przy ul. Zwycięstwa 21, od okazania legitymacji służbowych kontrolujących oraz przedłożenia w sekretariacie Prezydenta Miasta upoważnienia do kontroli nr 352/2022. W dniu rozpoczęcia poinformowano kontrolujących, że zarówno Prezydent Miasta jak i jego zastępcy nie są obecni, kontrolujący zostali przyjęci przez głównego specjalistę ds. systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji i naczelnika wydziału gospodarowania wodami. Na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, w kontroli uczestniczył również przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej zs. w Gliwicach przy ul. Sienkiewicza 2. Osobą reprezentującą Prezydenta Miasta Gliwice i udzielającą informacji była Pani Roksana Burzak – Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Urzędu Miasta Gliwice, powiadająca pisemne upoważnienie nr 2020/8983/S/PM. (Upoważnienia stanowią zał. 1.) W trakcie kontroli uwagi i wyjaśnienia przedkładał Pan Mariusz Śpiewok - Zastępca Prezydenta Miasta Gliwice – posiadający umocowanie do działań udzielone przez Prezydenta Miasta Gliwice nr 2022/11938/S/PM - zał. 16. W trakcie rozpoczęcia kontroli przedłożono również pisemne wezwanie do przedłożenia wyjaśnień i materiałów w przedmiocie kontroli – pismo stanowi zał. 2. Przyczyną kontroli było ujawnienie w dniu 7.09.2022 r. zrzutu ścieków niewiadomego pochodzenia do rzeki Kłodnica z wylotu przy ul. Wybrzeża Armii Krajowej w Gliwicach i wezwanie na miejsce zdarzenia zespołu dyżurnego WIOŚ przez dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Gliwicach. Protokół z przeprowadzonego rozpoznania nr WIOS-KATOW 617/2022 r. stanowi zał. 3. W tym dniu stwierdzono, że wylotem tym zrucane są do rzeki ścieki o jasnym zabarwieniu, a obecny na miejscu pracownik Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach wyjaśnił, że jest to spowodowane awarią sieci kanalizacyjnej ścieków socjalnych. W tym dniu pobrano próby ścieków z wylotu. Ponieważ do zakończenia czynności jw. zrzut ścieków nie został usunięty, w dniu 8.09.2022. zespół dyżurnych WIOŚ Katowice przeprowadził ponowne rozpoznanie tego miejsca w dniu 8.09.2022 r., stanowiące protokół WIOS-KATOW 619/2022– zał. 4. Rozpoznanie wykazało, że z wylotu wydostają się ścieki o zabarwieniu ciemnym, wyraźnie odznaczające się barwą na rzece. W tym dniu poprano ścieki ze studzienki kanalizacyjnej poprzedzającej wylot. Kolejne rozpoznanie przeprowadzono wz. ze zgłoszeniem dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Gliwicach w dniu 14.09.2022 r. W tym dniu przeprowadzone rozpoznanie również potwierdziło zrzut ścieków o zabarwieniu ciemnym do rzeki w tym samym miejscu – protokół WIOS-KATOW 652/2022 stanowi zał. 5. W tym dniu pobrano ścieki z wylotu oraz z rzeki. Z uwagi na fakt

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

iż do tut. Inspektoratu nadal wpływały informację, że zrzut ścieków nadal występuje, uzyskano informację, iż zrzut ścieków następuję poprzez wylot nr 24 zlokalizowany w km 45+465 rzeki Kłodnicy, poprzez który wprowadzane są wody opadowe i roztopowe z miasta Gliwice, na podstawie decyzji Starosty Gliwickiego z dnia 17 maja 2013 r. sygn. WOŚ.6341.00022.2013 (zał. 6) udzielającej Gminie Gliwice pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów zlokalizowanych w rejonie ulic Wybrzeża Armii Krajowej i Henryka Sienkiewicza. W pierwszym dniu kontroli przeprowadzono oględziny przedmiotowego wylotu nr 24 w obecności przedstawiciela RZGW Gliwice i Urzędu Miasta Gliwice oraz pobrano próby ścieków ze studzienki kanalizacyjnej poprzedzającej wylot – protokół z oględzin i poboru prób stanowi zał. 7. Próby pobrane zostały z ostatniej studzienki na ciągu kanalizacji z uwagi na częściowo zatopiony wylot ścieków. W tym dniu na wylocie założony była zastawka w postaci rękawów sorbcyjnych przed którymi widoczne były osady srebrzysto szare, z wylotu do rzeki wydostawały się ścieki o zabarwieniu ciemniejszym niż woda w rzece, wyraźnie odznaczające się w nurcie rzeki. Otwarto studzienkę kanalizacyjną z której wydobywał się lekki zapach charakterystyczny dla ścieków komunalnych. Wszystkie badania prób pobranych przez WIOŚ Katowice w dniu rozpoczęcia kontroli i w dniach poprzedzających wykonywało Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie oddział w Katowicach, sprawozdania z badań nr 315/2022, 317/2022, 317-1/2022, 328/2022, 1227/2022, 341/2022, 341-1/2022 stanowią zał. 8 do niniejszego protokołu. Poniższa tabela przedstawia zestawienie wyników badanych parametrów oraz graniczne wartości określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. ws substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. W § 17 rozporządzenia określono wartości graniczne dla zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych dla wód opadowych i roztopowych pochodzących z terenu miast, w zał. 3 rozporządzenia określono najwyższe wartości substancji zanieczyszczających dla ścieków z aglomeracji, w zał. 4 tabela II rozporządzenia określono najwyższe wartości dla pozostałych substancji zanieczyszczających w ściekach przemysłowych.

Lp	badany parametr/jednostka	data poboru/nr sprawozdania				Rozp. Dz.u.2019.1311		
		7.09.2022	8.09.2022	14.09.2022 (z wylotu)	22.09.2022	§17	zał. 3	zał. 4. tabela II
		315/2022	317/2022 317-1/2022	328/2022	341/2022 341-1/2022			
1.	Zawiesina ogólna; mg/l	110	270	10	17	100	x	35
2.	ChZT-Cr; mg/l	378	293	50	110	x	125	125
3	ChZT Mn; mg/l	58	51	x	10,9	x	x	x
4	pH	7,4	6,1	x	7,8	x	x	6,5-9
5	BZT ₅ ; mg/l	230	110	x	33	x	15	25
6.	Azot ogólny; mg/l	64	12	6,4	12,7	x	10	30
7.	Fosfor ogólny; mg/l	5,8	2,2	x	0,35	x	1	3
8.	Węglowodory ropopochodne; mg/l	x	x	x	0,06	15	x	15
9.	żelazo mg/l	x	x	0,25	x	x	x	10
10.	chrom mg/l	x	x	<0,015	x	x	x	0,1

Ww. wyniki badań dowodzą, że poziom zawiesiny ogólnej w próbach z dnia 7 i 8 września 2022 r. w odniesieniu do wód opadowych i roztopowych była przekroczona. W próbach z dnia 7, 8 września poziom chemicznego zapotrzebowania na tlen ChZT-Cr, biochemicznego zapotrzebowania na tlen BZT₅ był przekroczony w odniesieniu do wartości granicznych dla ścieków z aglomeracji i ścieków przemysłowych, a poziom azotu ogólnego dla ścieków z aglomeracji (i przemysłowych w dniu 7 września). Poziom fosforu ogólnego w próbie z dnia 7 września był przekroczony w odniesieniu do ścieków z aglomeracji i przemysłowych, w dniu 8 września w odniesieniu dla ścieków z aglomeracji. W dniu 14.09.2022 r. w badanych ściekach stwierdzono zanieczyszczenie w postaci azotu ogólnego.

Wyniki świadczą, że wprowadzane wody w dniach 7, 8, 14 i 22 września zawierały zanieczyszczenia i parametry wskazujące na zawartość w nich ścieków komunalnych i nie były to wyłącznie wody opadowe.

W wyniku ujawnienia w dniu 7.09.2022 r. zrzutu ścieków do rzeki Kłodnicy, pismem z dnia 12.09.2022 r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach (dalej PWiK) – stanowiące zał. 9 do protokołu, poinformowało tut. Inspektorat, że w studziencie kanalizacyjnej na terenie Narodowego Instytutu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Onkologii im Marii Skłodowskiej-Curie, Państwowego Instytutu Badawczego Oddział w Gliwicach, stwierdzono spiętrzenie ścieków. Studzienka znajduje się w ciągu głównym kanalizacji sanitarnej eksploatowanej przez PWiK. Poprzez nieszczelności w studziencie, ścieki z Instytutu przedostawały się do kanalizacji deszczowej. W związku ze złym stanem odcinka kanalizacji sanitarnej na terenie Instytutu zlecono jego remont. W piśmie tym poinformowano WIOŚ, że dnia 9.09.2022 r. PWiK wykonało naprawę nieszczelności, w skutek czego wypływ nieczystości do rzeki Kłodnicy został zlikwidowany. Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Urzędu Miejskiego w Gliwicach przedłożyła pismami z dnia 26 i 28.09.2022 odpowiedź na wezwanie przekazane w dniu rozpoczęcia kontroli, wraz z załącznikami na które składa się:

- pozwolenie wodnoprawne z dnia 17.05.2013 r. nr sprawy: WOŚ.6341.00022.2013
- operat wodnoprawnego z października 2012 r. na „Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych poprzez budowlę wylotu brzegowego nr 24 usytuowanego w km 45+465 rzeki Kłodnicy”
- mapę sytuacyjną lokalizacji wylotu W24 i urządzenia podczyszczającego (wraz z dokumentacją-techniczno-ruchową) WIROSEP-OS-BP 50/500-6,0
- plan sytuacyjny zlewni wylotu nr 24,
- harmonogram działań podjętych przez PWiK
- dokumentacja fotograficzna z dnia 22.09.2022 r
- uchwałę nr XXIX/600/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 09.09.2021 r.,
- protokół uzgodnień w sprawie: bieżącego utrzymania potoków komunalnych, przynależnego zbiornika ziemnego na terenie Miasta Gliwice oraz wylotów na rzece Kłodnica oraz rzece Bytomka,
- protokół uzgodnień w sprawie: czyszczenia i bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej na terenie Miasta Gliwice
- protokół uzgodnień w sprawie: bieżącego czyszczenia i przeglądów separatorów wraz z ich osadnikami na terenie Miasta Gliwice.
- sprawozdania własne PWiK z badań z dnia 9 i 15.09.2022 wód z wylotu nr 24 oraz wód z rzeki Kłodnicy przed i za wylotem.

Przekazana dokumentacja i wyjaśnienia stanowi zał. 10 do niniejszego protokołu.

W przedłożonych wyjaśnieniach potwierdzono, że Gmina Gliwice odprowadza przedmiotowym wylotem wody deszczowe z terenu ulic Wybrzeża Armii Krajowej i Henryka Sienkiewicza, na podstawie ww. pozwolenia wodnoprawnego. Wyjaśniono, że do urzad nie posiada wiedzy by ktokolwiek powiadał zgodę lub o taką zgodę występował, na wprowadzanie ścieków do istniejącej kanalizacji deszczowej w zlewni terenu objętego przedmiotowym pozwoleniem. Zadania Miasta Gliwice w zakresie kanalizacji deszczowej, na mocy uchwały nr XXIX/600/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 09.09.2021 r. w sprawie: sposobu realizacji zadań Miasta Gliwice w zakresie kanalizacji deszczowej oraz zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie miasta, wykonuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach. W związku z zaistniałym zdarzeniem wyjaśniono, że PWiK po otrzymaniu zgłoszeń o zanieczyszczeniu wydobywającym się z wylotu W24, w tym zgłoszeń przekazanych przez Centrum Ratownictwa Gliwice (jednostki organizacyjnej Miasta Gliwice) i Wydział Gospodarowania Wodami Urzędu Miejskiego w Gliwicach, przedsiębiorstwo niezwłocznie zlokalizowało źródło zanieczyszczenia w postaci awarii na głównym ciągu sieci kanalizacji sanitarnej i w dniu 09.09.2022 r., po dokonaniu naprawy, wyeliminował przepływ ścieków z kanalizacji sanitarnej do kanalizacji deszczowej ciężącej do rzeki Kłodnicy wylotem W24. Pracownicy PWiK, po otrzymaniu w kolejnych dniach zgłoszeń o ponownym wypływie z ww. wylotu ciemnej substancji, w trakcie monitorowania wylotu zaobserwowali, że z terenu Instytutu Onkologii najprawdopodobniej miał miejsce wyciek cieczy niewiadomego pochodzenia o zabarwieniu przypominających substancję wydostającą się z wylotu W24. Na dowód powyższego przedłożono dokumentację fotograficzną wykonaną w dniu 22.09.2022 r. na terenie Instytutu Onkologii znajduje się w załączeniu). W dalszej przekazanej korespondencji dot. problematyki kontroli pismem z dnia 19.10.2022 r. (zał. 11), poinformowano WIOŚ, że Wydział Środowiska Urzędu Miasta Gliwice przeprowadził kontrolę na terenie Instytutu, jednakże urząd nie przedstawił informacji czy dokonano ustalenia o rodzaju cieczy lub substancji, która miała rzekomo przedostać się z terenu Instytutu do kanalizacji. Poinformowano natomiast, że w dniu 27.09.2022 r. miało miejsce czyszczenie separatora poprzedzającego wylot, oraz wyczyszczenia kolektorów deszczowych ciężących do wylotu nr 24 przy jednoczesnym zamknięciu ujścia do rzeki, za pomocą korka pneumatycznego. Przekazano również szczegółową mapę z zaznaczonym miejscem awarii ujawnionej w dniu 7.09.2022 r. (pkt. 1), miejsce ujawnionego wycieku w dniu 22.09.2022 r. na terenie Instytutu (pkt. 2) oraz potencjalne miejsce wpływu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

wycieku do kanalizacji deszczowej (pkt. 3). Doprecyzowano ponadto, iż przekazana dokumentacja zdjęciowa (zał. 10) z terenu Instytutu nie przedstawia czyszczenia zabrudzonych powierzchni tylko czynność sprawdzająca drogi odprowadzenia substancji o ciemnym zabarwieniu z budynku znajdującego się na terenie Instytutu.

W związku z przekazanymi informacjami dot. ujawnienia wycieku na terenie Narodowego Instytutu Onkologii w dniu 27.10.2022 r. w obecności kierownika Zakładu Utylizacji i Kotłowni Rezerwowej, przeprowadzono oględziny miejsca magazynowania odpadów powstałych w procesie termicznego przetwarzania oraz placu manewrowego i drogi dojazdowej przy wejściu bocznym do zakładu – notatka urzędowa z dnia 27.10.2022r. Plac manewrowy i droga dojazdowa była wybrukowana kostką brukową, na której zaobserwowany był wyraźny ciemniejszy odcień, ciągnący się od drzwi bocznych zakładu i kontenera z odpadem 19 01 13* - popiołów lotnych. Odcień ten słabł wzdłuż drogi dojazdowej i zanikał w kierunku najbliższej kraty ściekowej dla wód deszczowych.

Na zewnątrz zakładu magazynowano odpad 19 01 11* - żużli i popiołów paleniskowych zawierających substancje niebezpieczne, który był przetrzymywany w kontenerze stalowym, pod wiatą przyległą do budynku, posadowiony na torowisku, w formie wanny zapobiegającej przedostawaniu się ew. wycieków na zewnątrz. Na zewnątrz magazynowano również odpady 19 01 13* - popiołów lotnych zawierających substancje niebezpieczne, w workach w zamkniętym kontenerze stalowym, posadowionym na kostce brukowej bez zadaszenia. Oględziny wykazały, że odpad w postaci popiołów lotnych – 19 01 13* jest magazynowany niezgodnie z warunkami pozwolenia na wytwarzanie odpadów – pkt. III.6. decyzji Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 8 września 2014 r. ze zmianą z dnia 25 maja 2021 r. ponieważ kontener z odpadami jest posadowiony na nieszczelnym podłożu, bez zadaszenia. Ślad ciemniejszego zabarwienia kostki brukowej wokół kontenera i od drzwi bocznych do zakładu może świadczyć o zabrudzeniu odpadami typu popioły lotne 19 01 13*. Jednak analiza ilościowa ww. odpadów, na indywidualnym koncie BDO instytutu nie budzi zastrzeżeń co do istotnych wahań i dysproporcji wytworzonych odpadów i przekazywanych odpadów. Kierownik Zakładu Utylizacji i Kotłowni Rezerwowej wyjaśnił, że odpad 19 01 13* był magazynowany niezgodnie z warunkami pozwolenia w okresie sierpień – wrzesień 2022 r. w wyniku niedopatrzeń, a ciemniejszy kolor kostki brukowej powstał w wyniku przenoszenia worków z odpadem z terenu instalacji do kontenera. Podczas wykonywania tej czynności mogło dochodzić do przenoszenia pyłu na butach i kołach wózka roboczego.

Narodowy Instytut Onkologii wprowadza ścieki przemysłowe, pochodzące między innymi z terenu instalacji spalarni odpadów, do kanalizacji sanitarnej PWiK Sp. z o. o. na podstawie decyzji Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 27 grudnia 2018 r. poprzez przepompownię główną na terenie Instytutu i studzienkę kontrolno-pomiarową ks219 do kolektora ścieków socjalnych PWiK wzdłuż ul. Wybrzeże Armii Krajowej.

Pismem z dnia 4.11.2022 r. Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Urzędu Miejskiego w Gliwicach – zał. 14. przekazał w ramach trwającej kontroli wyniki teleinspekcji kanalizacji deszczowej gminy Gliwice, która nie obejmowała kanalizacji deszczowej na terenie Instytutu. W sporządzonej dokumentacji zdjęciowej i opisach zamieszczonych w raportach z badań poszczególnych odcinków w okresie od 30.09-26.10.2022 r. wykazano liczne techniczne nieprawidłowości w instalacji deszczowej takie jak: pęknięcia ścian przewodów w różnych rozmiarach, wykruszanie się ścian przewodów, liczne ubytki w ścianach przewodów w różnych rozmiarach, w tym widoczny grunt, korzenie, zmniejszenia przekroju przewodów, osady przyłączone do przewodów, w tym o ciemnym zabarwieniu, liczne przeszkody, zaleganie mętnych ścieków, odłożone osady na dnie, różne obiekty na dnie, puste przestrzenie w ubytkach przewodu, infiltracja i pocenie przewodu, zarwanie przewodu.

Analiza udostępnionego przez RZGW Gliwice schematu mapowego – zał. 13, mapy biegu kanalizacji deszczowej z zaznaczonym miejscem awarii w dniu 7.09.2022 r. stanowiącej zał. 11, w ocenie kontrolujących, że ścieki przemysłowe z terenu spalarni odpadów NIO są wprowadzane do kolektora ścieków sanitarnych w innym miejscu niż doszło do awarii w dniu 7.09.2022 r., wody deszczowe z miejsca gdzie mogły by zostać wprowadzane pyły odpadowe z miejsca ich nieuprawnionego magazynowania do kanalizacji deszczowej również są wprowadzane do kolektora wód deszczowych w innym miejscu niż doszło do ich zanieczyszczenia w dniu 7.09.2022 r.

Zlewnia ciążąca do wylotu nr 24 obejmuje: ulice Wybrzeża Armii Krajowej i Sienkiewicza. Do ww. zlewni podpięta jest część Instytutu Onkologii w Gliwicach. Zlewnia przedmiotowego wylotu ścieków obejmuje powierzchnię ok. 6.83 ha, z czego 3,457 ha to powierzchnie utwardzone dróg, 1,647 ha to dachy budynków a pozostałe stanowią terenu nieutwardzone lub zielone przylegające do pasów drogowych. Kolektory deszczowe tworzące zlewnię wylotu nr 24 są własnością Gminy Gliwice.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Na ciągu kanalizacji przynależnym do wylotu nr 24 jest zainstalowane urządzenie podczyszczające separator koalescencyjny ze zintegrowanym osadnikiem i wewnętrznym kanałem odciążającym do oddzielania związków ropopochodnych o gęstości mniejszej niż $0,95 \text{ g/cm}^3$ oraz zawiesin mineralnych (piasku, żwiru, szlamu) o nazwie WIROSEP-OS-BP 50/500-6,0, którego dokumentację Techniczno-Ruchową przedłożono w załączeniu. Z dokumentacji tej na stronie 7/12 wskazano zalecany harmonogram prac konserwacyjnych w którym producent zaleca co miesięczną kontrolę: grubości oleju w zbiorniku, grubość warstwy osadu, zamknięcia pływakowego, co kwartalną kontrolę: podtopienia kanału dopływowego, coroczną kontrolę: stanu zanieczyszczenia zbiornika. W czasie kontroli przedstawiono Książkę Eksploatacji ww. urządzenia stanowiąca zał. 12. W dokumencie tym odnotowano następujące daty kontroli: 10.2021, 22.07.2022, 27.09.2022, 24.10.2022, 24.10.2022 w tym zalecenie firmy Ekoservice Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie ul. Kilińskiego 2, z dnia 27.09.2022 dot. konieczności wymiany filtra, wykonanie przeglądu i wymiany filtra w dniu 24.10.2022 r. Adnotacja z dnia 27.09.2022 r. może wskazywać, że osadnik ten mógł nie spełniać swojego zadania w zakresie oczyszczania wód opadowych z zawiesiny, z powodu zanieczyszczenia filtra. Wykazana w książce eksploatacji częstotliwość kontroli urządzenia odbiega od zaleceń producenta w tym zakresie. Zgodnie z przedłożonymi wyjaśnieniami - zał. 10, w tym uchwałą nr XXIX/600/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 09.09.2021 r. i protokołem uzgodnień w sprawie: czyszczenia i bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej na terenie Miasta Gliwice, podmiotem odpowiedzialnym za konserwacji urządzeń podczyszczających wody opadowe jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Gliwice ul. Rybnicka 47.

W czasie kontroli przedstawiono analizy ścieków/wód opadowych wprowadzanych do rzeki Kłodnicy, wykonane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach w dniu 9.09 i 15.09.2022 r., gdzie badania również wykazują obecność fosforu ogólnego, azotu ogólnego w tym w przypadku badań z dnia 9.09.2022 r. wykazują przekroczenia ww. parametrów w odniesieniu do wartości granicznych dla ścieków z aglomeracji.

Wnioski:

Na podstawie przeprowadzonych badań wód opadowych wprowadzanych do rzeki Kłodnicy wylotem nr 24, przeprowadzonych przez WIOŚ Katowice stwierdza się, że w dniach 7 i 8.09.2022 r. przekroczono parametr zawiesiny ogólnej dopuszczony Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. ws substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. Pomimo iż, posiadane przez Gminę Gliwice pozwolenie wodno-prawe: decyzja Starosty Gliwickiego z dnia 17 maja 2013r. sygn.WOŚ.6341.00022.2013, wprost nie wskazuje wartości granicznych wprowadzanych zanieczyszczeń do środowiska, beneficjent pozwolenia winien dostosować się kryteriów jakie zostały ustanowione w ww. Rozporządzeniu.

W dniach 7 i 8.09.2022 r. wprowadzano do rzeki Kłodnicy wylotem nr 24 wody opadowe, których parametry w zakresie ChZT-Cr, BZT₅, fosforu ogólnego i azotu ogólnego wskazywały, iż zawierają one ścieki socjalne. Azot ogólny stwierdzono również w badaniach WIOŚ w dniu 14.09.2022 r. Parametry te z dnia 7 i 8 .09. 2022 r. dodatkowo przewyższały dopuszczalne wartości dla oczyszczonych ścieków socjalnych dopuszczonych do wprowadzania do środowiska, a w dniu 22.09.2022 r. wody opadowe, których parametry BZT₅ i azotu ogólnego przewyższały dopuszczalne wartości dla oczyszczonych ścieków socjalnych dopuszczonych do wprowadzania do środowiska, jednakże zauważono wyraźny spadek tych parametrów. Powyższe jednoznacznie jest dowodem na to, że w dniach 7,8,14,22 09.2022 Gmina Gliwice wprowadzała ścieki do środowiska, na które to wprowadzanie nie posiadała pozwolenia wodno-prawnego w myśl art. 389 pkt. 1 zw. z art. 35 ust. 3 pkt. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne - Dz.U.2021.2233 t.j. W ocenie kontrolujących, na podstawie przeprowadzonych rozpoznań w dniu 7 i 8.09.2022 r. i przedłożonych wyjaśnień, w wskazana awaria jaka wystąpiła na ciągu kanalizacji sanitarnej PWiK Sp. z o.o. mogła być bezpośrednią przyczyną wprowadzania wylotem nr 24 do rzeki Kłodnicy ścieków. Ponadto zaznaczyć należy, że odprowadzając ścieki wylotem nr 24 beneficjent pozwolenia wodnoprawnego z dnia 17 maja 2013r. sygn.WOŚ.6341.00022.2013 zmienił cel i zakres korzystania z wód ustalony w przedmiotowym pozwoleniu.

W ocenie kontrolujących, w powyższej sprawie doszło również do naruszenia podstawowych obowiązków

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

zbiorowego odprowadzania ścieków o czym traktuje art. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków Dz.U.2020.2028 t.j., gdyż pomimo podjęcia działań w usunięciu awarii, nie podjęto działań w celu odprowadzenia ścieków do oczyszczenia w trakcie awarii oraz po awarii, w związku z wypłukiwaniem zalegających ścieków w ciągu kanalizacyjnym. Obowiązek ten zgodnie z ustawą ciążył na PWiK Sp. z o.o. Gliwice.

W trakcie kontroli Zastępca Prezydenta Miasta Pan Mariusz Śpiewok, pismem z dnia 2.12.2022 r. – zał. 15 złożył uwagi co do jego treści. W powyższym zakresie wskazał, że za oba zdarzenia (z dnia 7 i 8.09.2022) gmina Gliwice nie odpowiada, gdyż przyczyna pierwszego zdarzenia była awaria, nie zawiniona przez służby Urzędu Miejskiego. Ponadto służby Urzędu Miejskiego nie odpowiadają za zdarzenie z dnia 14.09.2022 r. Zażądano od kontrolujących wskazanie braku odpowiedzialności za ujawniony zrzut ścieków pracowników Urzędu Miejskiego w Gliwicach. Kontrolujący zgadzają się z uwaga, iż bezpośrednią przyczyną zanieczyszczenia była awaria, zdarzeniem nagłym i niezamierzonym, a w przedmiotowym protokole nie rozpoznawano przedmiotu odpowiedzialności za awarię. Jednak, niezaprzeczalny jest fakt, iż zgodnie z pkt. VI posiadanego pozwolenia wodno-prawnego – decyzja Starosty Gliwickiego z dnia 17 maja 2013 r. i dołączonym do wniosku o wydanie przedmiotowego pozwolenia – operatem wodno-prawnym, właścicielem i eksploatatorem wylotu nr 24 jest Skarb Państwa – Prezydent Miasta Gliwice. W związku z powyższym, niezaprzeczalny jest z tego powodu fakt, iż podmiotem wprowadzającym ścieki o badanym składzie do rzeki, jest Gmina Gliwice. Warto w tym miejscu zauważyć, że przeprowadzone badania ścieków, wykazujące zawartość w nich zanieczyszczeń powodujące, że są to ścieki a nie wyłącznie wody deszczowe, na których wprowadzanie pozwolenie Gmina posiada, świadczą, że ścieki te były wprowadzane do rzeki w dniach we wszystkich badanych dniach, w tym w dniach badań przeprowadzonych przez PWiK tj. 9 i 15. 09. 2022 r. W każdym dniu, w którym WIOŚ przeprowadzał pobór prób, oględziny wykazywały, że wylot nr 24 był otwarty i dokonywany był nim zrzut ścieków. W tym okresie tj. 7-22.09.2022 r., mając pełną świadomość o zrzucie do rzeki ścieków, których źródłem była awaria i stan po awarii, w tym posiadając wiedzę na podstawie własnych badań, gmina nie podjęła żadnych działań, by zrzut ten zatrzymać, a będąc właścicielem kolektora i punktu zrzutu, w ocenie kontrolujących w pełni za to odpowiada. W tym miejscu należy wspomnieć, że trwałe zablokowanie zrzutu ścieków kolektorem do rzeki nie było technicznie niewykonalne, co dowodzi fakt, iż w okresie kiedy prowadzono czyszczenie separatora, wylot ten został zaczopowany korkiem pneumatycznym, o który to fakt został stwierdzony w dniu 7.10.2022 r. przez kontrolujących i który został potwierdzony przez Urząd Miasta Gliwice – zał. 17.

Natomiast, w ocenie kontrolujących wpływ na jakość ścieków prowadzanych wylotem nr 24 do rzeki Kłodnicy w dniu 8.09 mogła mieć awaria z dnia poprzedniego i podejmowane działania w celu jej usunięcia, oraz zły stan techniczny ciągu kanalizacji deszczowej na odcinku objętym awarią z dnia poprzedniego, w tym ograniczenie zdolności oczyszczających osadnika na co wskazują wyższe wartości zawiesiny w dniu 8.09 niż 7.09.2022. W piśmie z dnia 2.12.2022 r. jw. Pan Mariusz Śpiewok wyjaśnia, że służby miejskie w pełni realizują zalecenia producenta i dostawcy separatora, a jego zanieczyszczenie i spowodowane tym zaprzestanie funkcjonowania nie było spowodowane zaniechaniami służb miejskich awarią z dnia 7.09.2022 r. i przedostaniem się ścieków komunalnych do sieci kanalizacji deszczowej. Kontrolujący podzielają powyższe stanowisko, jednakże na poparcie swoich słów zgłaszający uwagi nie przedstawił żadnego dowodu z którego by wynikało, że kontrola grubości warstwy osadu była przeprowadzana tak jak zaleca producent, czyli co miesiąc. Na podstawie okazanych wyników teleinspekcji można wywnioskować, iż w badanym ciągu kanalizacyjnym występuje wiele miejsc, z których mogą się przedostawać osady ziemiste i piaszczyste, które mogą gromadzić się czasowo na fizycznych przeszkodach i które mogą być źródłem zanieczyszczenia urządzenia oczyszczającego.

Nie zgromadzono dowodów świadczących o bezpośrednim związku z ujawnionym nieprawidłowym magazynowaniem odpadów na terenie Narodowego Instytutu Onkologii.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

2. Naruszenia

Lp.	Rodzaj nieprawidłowości	Dowód (dokumentacja audiowizualna, protokół oględzin, wyniki pomiarów, dokumenty zakładu, opinia eksperta itp.)	Punkt pozwolenia lub akt prawny (art., par, ust., pkt) lub inny dokument (zgłoszenie, informacje, itp.)
1	Wprowadzanie ścieków wylotem nr 24 do rzeki Kłodnicy bez pozwolenia wodno-prawnego w okresie 7- 22. 09. 2022 r.	Protokoły rozpoznania w terenie w dniu 7, 8, 14 09.2022 Protokół oględzin z dnia 22.09.2022 r. Sprawozdania z badań z dnia 7, 8, 14, 22.09.2022	Art. 389 pkt. 1 ustawy Prawo Wodne – Dz. U. 2021.2233 tj.
2	Nie dotrzymanie warunków dla wprowadzanych wód deszczowych do środowiska	Protokoły rozpoznania w terenie w dniu 7, 8 09.2022 Sprawozdania z badań z dnia 7, 8.09.2022	Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. ws substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.

3. Popelnione wykroczenia i zastosowane sankcje

Lp.	Rodzaj nieprawidłowości	Podstawa prawna	Imię i nazwisko osoby, która popełniła wykroczenie	Zastosowana sankcja (pouczenie, mandat) lub odmowa przyjęcia mandatu
1	Wprowadzanie ścieków wylotem nr 24 do rzeki Kłodnicy, w okresie 7-22.09.2022 r. bez pozwolenia wodno-prawnego	Art. 476 ust. 1 ustawy Prawo Wodne	Mariusz Śpiewok	Mandat – 500 zł.

Odmawiam przyjęcia mandatu.

4. Inne zagadnienia

brak

5. Informacje końcowe

W zakresie prawidłowości eksploatacji urządzenia oczyszczającego wody opadowe sprawę należy przekazać do właściwego PINB.

13.12.2022.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Cer

AM

Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Upoważnienie WIOS, Upoważnienie Prezydenta Miasta Gliwice
2. Pismo dot. zagadnień kontroli
3. Protokół WIOS-KATOW 617/2022
4. Protokół WIOS-KATOW 619/2022
5. Protokół WIOS-KATOW 652/2022
6. Pozwolenie wodnoprawne WOŚ.6341.00022.2013
7. Protokół z oględzin i poboru prób w dniu 22.09.2022 r.
8. Sprawozdania nr 315/2022, 317/2022, 317-1/2022, 328/2022, 1227/2022, 341/2022, 341-1/2022
9. Pismo PWiK z dnia 12.09.2022 r.
10. Wyjaśnienia i dokumentacja z UM Gliwice z 26 i 28.09.2022
11. Wyjaśnienia i dokumentacja z UM Gliwice z 19.10.2022
12. Książka eksploatacji separatora.
13. Schemat Mapowy z RZGW
14. Wyniki teleinspekcji kanalizacji deszczowej
15. Uwagi do protokołu złożone w trakcie kontroli
16. Umocowanie dla Pana Mariusza Śpiewok
17. Informacja dot. zablokowania wylotu
18.

Dane i informacje zastrzeżone: Protokół tak/nie zawiera informacji zastrzeżonych.

Osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego ma prawo wnieść do protokołu kontroli umotywowane zastrzeżenia i uwagi przed jego podpisaniem lub odmówić podpisania protokołu.

W przypadku odmowy podpisania protokołu kontroli może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
Wszystkie strony protokołów dwustronnie parafowano.

Jeden egzemplarz protokołu doręczono Panowi Mariuszowi Śpiewokowi

Dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją: Sporn

Miejsce i data podpisania protokołu: 13.12.2022

Podpis i pieczęć uprawnionego
przedstawiciela jednostki
kontrolowanej

KIEROWI

Adam Mruk
Adam Mruk

GLÓWNY SPECJALISTA

mgr Lukasz Gierczyk
mgr Lukasz Gierczyk

Podpis i pieczęć uprawnionego
inspektora

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

dy
Om

W razie nieobecności osoby upoważnionej w dniu podpisania protokołu*:

Potwierdzam odbiór 1 egzemplarza protokołu

.....
(podpis)

W razie odmowy podpisania protokołu*:

Osoba uprawniona do reprezentowania podmiotu Mariusz Śpiewok, oświadcza, iż
odmawia podpisania protokołu. (imię i nazwisko)

.....
(podpis)

Zastępca Prezydenta Miasta

Mariusz Śpiewok

13.12.2022 r.

Potwierdzam odbiór 1 egzemplarza protokołu

.....
(podpis)

Zastępca Prezydenta Miasta

Mariusz Śpiewok

13.12.2022 r.

Am

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.